

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobkyně MAMA CAR a. s.**, IČ 27134075, se sídlem Praha 4, Kunratická spojka 1169/I, *zastoupené Mgr. Zuzanou Čumpelíkovou, advokátkou, se sídlem Praha 4, Kudeřikové 1103/11a*, proti žalovanému **Krajskému úřadu Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2016, čj. DSH/14354/16,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

[I] Předmět řízení

Žalobou ze dne 21. 2. 2017, doručenou Krajskému soudu v Plzni (dále jen „soud“) téhož dne, se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2016, čj. DSH/14354/16 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Plzně, odboru správních činností, oddělení dopravních přestupků (dále jen „*prvoinstanční správní orgán*“) ze dne 21. 9. 2016, čj. MMP/223951/16 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

Prvoinstančním rozhodnutím byla žalobkyni uložena podle § 125f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů [dále jen „*zákon č. 361/2000 Sb.*“

nebo „zákon o silničním provozu“] za současného využití § 125c odst. 4 písm. e) téhož zákona pokuta ve výši 2 500 Kč za spáchání správního deliktu ve smyslu § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu spočívajícího v porušení § 10 odst. 3 téhož zákona. Dále byla žalobkyni v souladu s § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb. ve spojení s vyhláškou Ministerstva vnitra ČR č. 520/2005 Sb., uložena povinnost nahradit paušální náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Správní delikty právnických osob v souvislosti s provozem vozidel na pozemních komunikacích upravuje mimo jiné zákon o silničním provozu.

Správní řízení upravuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

[III] Žaloba

Žalobkyně žalobou brojila proti napadenému rozhodnutí z následujících důvodů. Napadeným rozhodnutím i prvoinstančním rozhodnutím bylo dle jejího názoru zcela zásadním způsobem zasaženo do žalobkyniných ústavně zaručených práv, rozhodnutí obou správních orgánů jsou nezákonná a trpí vadami.

Žalobkyně má za to, že jak žalovaný, tak i prvoinstanční správní orgán postupovali nezákonně, neboť řízení o správním deliktu žalobkyně bylo zahájeno v rozporu se zákonem. Správní orgán nedostal svým povinností objektivně zjistit skutkový stav ohledně předmětného přestupku a svým formálním přístupem přenesl zavinění za spáchání přestupku na žalobkyni, přičemž ta od samého počátku se správními orgány spolupracovala.

Žalobkyně sdělila v souladu s § 10 zákona o silničním provozu skutečnosti, které měly vést k určení totožnosti řidiče – pachatele přestupku. Správní orgán však rezignoval na hledání a potrestání skutečného pachatele přestupku. Žalobkyně řádně předložila dokumentaci - fakturu, ze které vyplývá, že mělo dojít ke změně vlastníka a vozidlo bylo v držení nového vlastníka. Žalobkyně má tak za to, že v dané věci mělo být zahájeno správní řízení o správním deliktu s novým vlastníkem vozu, tedy se společností GLUSCO s. r. o.

Žalobkyně má dále za to, že samotnou existencí a aplikací § 10 zákona o silničním provozu bylo zasaženo do jejích ústavně zaručených práv, konkrétně jím je porušováno právo zakotvené v čl. 37 odst. 1 a 40 odst. 2 Listiny základních práva a svobod. Provozovatelům vozidel se v ustanovení § 10 zákona o silničním provozu zakládá absolutní objektivní odpovědnost za přestupek. Zde je na místě si uvědomit, že znakem přestupku je zavinění, přičemž zmíněné zákonné ustanovení požaduje po provozovateli vozidla chování, které není jakýmkoliv způsobem schopen ovlivnit. Obecným znakem trestu, a tedy i trestu ve správním řízení, je ochrana společnosti před dalším škodlivým chováním pachatele takového činu (vzhledem k neexistenci obecné úpravy správního trestání se vychází ze základních zásad a principů pro trestné činy) a nikoliv jen pouhá odplata, kterou lze spatřovat v aplikaci zmíněného zákonného ustanovení správními orgány. Smyslem trestání za správní delikty nemůže být toliko za každou cenu stanovit nějakého viníka – pachatele a jeho následné trestání, v tomto případě pokutou, bez snahy o zjištění a potrestání skutečného pachatele. Cílem zákonné úpravy a následně tedy i její

aplikace správními úřady má být ochrana společnosti před škodlivými vlivy - zde špatného chování konkrétních řidičů - a jejich následné potrestání, a tímto na ně výchovně pro futuro působit. Nelze považovat za ústavně konformní taková zákonná ustanovení, která bez dalšího mají jediný cíl, a sice pouze potrestat „někoho“, bez jakéhokoliv výchovného a předstižného dopadu. Potrestání cíleně osoby za přestupek s vědomím, že ho nespáchal z prokázaných objektivních skutečností, rozhodně nemá žádný pozitivní výchovný efekt a pro skutečného pachatele nebude nikterak výchovný ani penalizační, přičemž toto by právě mělo být skutečným cílem takovéto zákonné úpravy a její následnou aplikací správními orgány. Žalobkyni není zcela jasné, jaký veřejný zájem se tím, že se potrestá osoba odlišná od pachatele, bez řádného uplatnění a dodržení práva na spravedlivý proces a presumpce neviny, chrání. Představuje zde snad udělení a vymožení pokuty, a tedy prosté obohacení, onen veřejný zájem, jímž se tak zásadním způsobem zasahuje do práv osob? Nelze jinak, než takovouto aplikaci správními úřady tohoto konkrétního zákonného ustanovení považovat za silně nespravedlivou a protiústavní.

[III] Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se k žalobkynině žalobě vyslovil v podání ze dne 24. 3. 2017, v němž nejprve stručně zrekapituloval průběh správního řízení. Stran žalobní námitky, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci a že řízení mělo být zahájeno s novým vlastníkem vozidla – společností GLUSCO s. r. o., žalovaný plně odkázal na napadené rozhodnutí, kde se s výše uvedenou konstantní argumentací žalobkyně velmi podrobně vypořádal a uvedl veškeré důvody, které jej vedly k závěru, že je žalobkyně za správní delikt odpovědná. Žalobkyně prvoinstančnímu správnímu orgánu sdělila, že vozidlo v době spáchání přestupku dne 8. 5. 2015 již nevlastnila, což podložila fakturou za prodej vozidla společnosti GLUSCO s.r.o., Ctiborova 407, Kladno, vystavenou dne 5. 5. 2015. Správní orgán I. stupně předvolal jmenovanou společnost k podání vysvětlení, na což však nebylo nikterak reagováno. Správní orgán I. stupně podezření ze spáchání přestupku odložil a vyvodil objektivní odpovědnost žalobkyně za správní delikt provozovatele vozidla založenou na té skutečnosti, že byla ke dni spáchání přestupku zapsána jako provozovatelka v registru vozidel, přičemž konkrétní osobu řidiče v době přestupku nesdělila.

Provedenými důkazy bylo v řízení prokázáno, že k zápisu změny vlastníka vozidla (GLUSCO s.r.o.) došlo až dne 21. 5. 2015, tedy nebyla ani dodržena lhůta 10 dnů pro podání společné žádosti o změnu vlastníka vozidla, kterou stanoví § 11 odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný setrvává na svém názoru, že za správní delikt podle § 125f zákona o silničním provozu striktně zodpovídá provozovatel vozidla, který je vymezen v § 2 odst. 2 téhož zákona tak, že „*provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu*“. Z uvedeného plyne, že provozovatelem vozidla, a tudíž osobou odpovědnou za uvedený správní delikt je ten, kdo je jako vlastník vozidla ke dni spáchání správního deliktu zapsán v registru silničních vozidel, není-li jako provozovatel zapsána jiná osoba, a to až do okamžiku, než dojde ke změně zápisu vlastníka vozidla. Tedy není rozhodné, kdo má vozidlo fakticky v dispozici, nýbrž kdo je zapsán v registru vozidel jako provozovatel. Ten má zodpovědnost za to, že stav v registru vozidel odpovídá skutečnosti. A není-li tomu tak, nese za tento protiprávní stav důsledky, tedy i objektivní

odpovědnost za správní delikt spočívající v porušení povinnosti zajistit, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

V tomto směru lze vyjít i z důvodové zprávy k bodu 6 novely zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 239/2015 Sb., v níž je uvedeno: „*Provozovatel se tak důsledně vymezuje jako osoba zapsaná jako provozovatel v registru silničních vozidel, a není-li taková osoba v registru zapsána, je provozovatelem vlastník. Pro určení provozovatele (na rozdíl od vlastníka) má tedy zápis do registru konstitutivní charakter.*“ Provozovatel vozidla, se kterým je správní delikt pojmově spojen, je tedy formální kategorií, když se jím osoba stává až v okamžiku zápisu, na rozdíl od vlastníka vozidla, kterým se osoba stává v okamžiku přechodu vlastnického práva. Jedním ze zákonem stanovených liberačních důvodů, kdy provozovatel za správní delikt neodpovídá, je ta situace, kdy v době před porušením povinností řidiče či pravidel provozu na pozemních komunikacích, byla podána žádost o změnu vlastníka vozidla v registru vozidel. Pokud není prokázán opak, pak je z hlediska veřejnoprávních dopadů odpovědný za správní delikt ten, kdo je v registru vozidel zapsán. Zmírněním dopadu zákona by dle názoru žalovaného bylo, pokud by žalobkyně podala v zákonné lhůtě k podání žádosti o změnu vlastníka, neboť by splnila vše, co by po ní účinná právní úprava v tomto ohledu požadovala. Žalobkyně však byla s podáním žádosti v prodlení, tudíž přebrala na sebe riziko spojené se skutečností, že zůstala v registru vozidel zapsána jako vlastník a současně provozovatel vozidla. Pokud by v 10 pracovních dnech došlo ke změně vlastníka vozidla, bylo by na místě důsledněji prověřovat uvedeného nového vlastníka. Vzhledem k tomu, že se tak nestalo, nebylo nutné další prověřování, tedy opakovaně předvolávat společnost GLUSCO s. r. o. k podání vysvětlení. K dílčí změně postoje žalovaného v tomto ohledu došlo i v souvislosti s vývojem rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu v mezidobí od vydání předchozího rozhodnutí žalovaného, neboť rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 3 As 204/2015 (dostupný na www.nssoud.cz), striktně vykládá liberační důvody, pro které se může provozovatel vozidla (v daném případě autopůjčovna) zprostit odpovědnosti za správní delikt. Žalovaný tak považuje námitku žalobkyně za nedůvodnou.

Dále žalobkyně obsáhle namítá protiústavnost zákonné úpravy institutu správního deliktu provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. K této otázce se podrobně vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 6 As 73/2016 ze dne 16. 6. 2016, přičemž neshledal vážný důvod pochybovat o ústavnosti předmětné právní úpravy.

Na základě všech uvedených skutečností s odkazem na napadené rozhodnutí žalovaného a dále s odkazem na prvoinstanční rozhodnutí správního orgánu zhodnotil žalovaný žalobu jako nedůvodnou a navrhl ji zamítnout.

[IV] Posouzení věci krajským soudem

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*soudní řád správní*“ nebo „*s. ř. s.*“).

Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.

Při jednání před soudem dne 18. 4. 2018 účastníci řízení setrvali na svrchu rekapitulované argumentaci.

Soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

Prvoinstanční správní orgán rozhodl tak, že žalobkyně se jakožto právnická osoba a provozovatel motorového vozidla tovární značky Volkswagen Passat CC, RZ: ... dopustila správního deliktu proti zákonu o silničním provozu dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu tím, že nezajistila, aby při užití tohoto vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, neboť dne 8. 5. 2015 ve 21:00:22 hodin v Plzni, na vozovce pozemní komunikace Plaské ulice, ve směru jízdy z centra města, nezjištěný řidič překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o 33 km.h⁻¹, když uvedenému vozidlu byla automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích naměřena rychlost jízdy 83 km.h⁻¹ (při zvážení možné odchylky měřicího zařízení +/- 3 km.h⁻¹), čímž porušil § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, kdy toto jednání vykazuje znaky přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu.

Za tento správní delikt byla žalobkyni podle § 125f odst. 3 a § 125c odst. 4 písm. e) zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 2 500 Kč.

Současně byla žalobkyni uložena podle § 79 odst. 5 správního řádu, v souladu s vyhláškou Ministerstva vnitra ČR č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, povinnost nahradit náklady řízení, které jsou paušálně stanoveny ve výši 1 000 Kč.

Dle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Dle § 125f odst. 2 zákona o silničním provozu, právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání (**písm. a**), porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona (**písm. b**), a porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu (**písm. c**).

Dle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu, za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta. Pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevyší 10 000 Kč.

Dle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Dle § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km.h⁻¹.

Soud primárně obrátil pozornost na tvrzenou protiústavnost (aplikace) § 10 zákona o silničním provozu.

Krajské správní soudy i Nejvyšší správní soud konstantně judikují tak, že ono ustanovení zákona o silničním provozu není v rozporu s ústavním pořádkem ČR. Kasační soud se tak vyslovil např. v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, čj. 6 As 73/2016-40 (tento i další zde zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou k dispozici na www.nssoud.cz), kde mj. uvedl: „(...) *vezmeme-li v úvahu, že právní úprava odpovědnosti provozovatele vozidla podle § 10 odst. 3 a § 125f zákona o silničním provozu je omezena na úzkou skupinu deliktů objektivně a spolehlivě zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo spočívajících v neoprávněném zastavení nebo stání [§ 125f odst. 1 písm. a)],*
- *za podmínky, že takové porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu [pak by se plně uplatnila individuální odpovědnost pachatele na principu zavinění; § 125f odst. 1 písm. c)],*
- *kdy navíc nejde o odpovědnost absolutní, nýbrž s možností liberace z důvodů, které registrovaný provozovatel vozidla nemohl nijak ovlivnit [srov. § 125f odst. 5],*
- *a dokonce kdy – nad rámec nutného – podle zákonné konstrukce nastupuje odpovědnost provozovatele vozidla teprve sekundárně, tj. pouze v případě, že nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku nevedly k cíli [§ 125f odst. 4],*
- *a konečně přihlédneme-li k povaze a intenzitě této formy nepřímého nátlaku na provozovatele vozidla (limitovaná výše pokuty, absence ukládání bodů do registru řidičů), nemá Nejvyšší správní soud (...) vážný důvod pochybovat o tom, že předmětná právní úprava v testu ústavnosti ob stojí.“*

Tyto závěry nakonec obstály i před Ústavním soudem, který nálezem ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, zamítl návrh Krajského soudu v Ostravě na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu pro rozpor s principem právního státu. Ústavní soud v nálezu rezultoval, že neshledal nesoulad napadených ustanovení s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a 3, čl. 37 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 1 a 2 Úmluvy, a tak rozhodl podle § 70 odst. 2 zákona o Ústavním soudu o zamítnutí návrhu na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a na vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 tohoto zákona, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (krajský soud v podrobnostech odkazuje na náleze ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16, který je k dispozici na <http://nalus.usoud.cz>).

Stěžejní žalobní námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Žalobkyně dále namítala, že řízení o správním deliktu bylo zahájeno v rozporu se zákonem, když správní orgán nedostal svým povinností objektivně zjistit skutkový stav ohledně předmětného přestupku a svým formálním přístupem přenesl zavinění za spáchaný přestupek na žalobkyni.

Ani tato námitka nebyla důvodná.

Podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, obecní úřad obce s rozšířenou působností správní delikt podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.

Výkladem tohoto ustanovení se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, čj. 8 As 110/2015-46, který v bodech 16 až 18 uvedl, že „podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě [§ 125f odst. 4 písm. a)], nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno [§ 125f odst. 4 písm. b)]. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.11.2014, č.j. 1 As 131/2014-45). „Přednost“ odpovědnosti za přestupek je patrná i z § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel úpravy správního deliktu provozovatele vozidla, kterým bylo postihnout tzv. problematiku osoby blízké. V případech překročení maximální povolené rychlosti naměřeného pomocí automatických radarů a v případech nesprávného parkování, správní orgány často jednoznačně zjistily spáchání přestupku, ale při zjišťování totožnosti pachatele byly odkázány na vysvětlení podané registrovaným provozovatelem vozidla. Pokud provozovatel odepřel podání vysvětlení s tím, že by jím vystavil postihu osobu blízkou (§ 60 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů), správní orgány se ocitly ve stavu důkazní nouze a věc odložily, protože při množství podobných dopravních přestupků bylo vyloučeno zjišťovat totožnost přestupců jinými způsoby. Cílem zavedení úpravy správního deliktu provozovatele vozidla bylo, aby zmíněná deliktní jednání nezůstala nepotrestána a aby za ně v případě nezjištění totožnosti pachatele odpovídal provozovatel vozidla, kterému byla § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu stanovena povinnost zajistit, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích (viz zápis z hlasování v Poslanecké sněmovně o návrhu novely zákona o silničním provozu vráceném Senátem ze dne 6. 9. 2011, dostupný na www.psp.cz). Kasační soud se vyjádřil k účelu úpravy, jež byla do zákona o silničním provozu vložena novelou provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., v rozsudku ze dne 11. 12. 2014, čj. 3 As 7/2014-21: „Evidentním primárním úmyslem zákonodárce v právní úpravě správního deliktu dle ustanovení § 125f zákona o provozu na pozemních komunikacích je postihnout existující a

jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé, pokud zákonodárce zvolil objektivní formu odpovědnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci - nástroje spáchání protiprávnosti - z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou.“ Šlo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku. Budou-li mít správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, musí se o to pokusit. Dobrý příklad poskytuje věc řešená Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 28. 8. 2014, č.j. 30 A 92/2013-27, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu údaje o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu; krajský soud uzavřel, že správní orgány měly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral. Naopak pokud provozovatel vozidla k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, případně označí osobu, která odepře podání vysvětlení z důvodu podle § 60 odst. 1 věty za středníkem zákona o přestupcích (srov. citovaný rozsudek 3 As 7/2014-21), nebo dochází-li k řetězení označených osob (označený řidič označí dalšího řidiče atd.), je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu § 125f odst. 4 zákona o přestupcích naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt.“.

Ve vztahu ke skutku, který byl spáchán dne 8. 5. 2015, platí, že v dané věci Městská policie Plzeň dne 24. 6. 2015 oznámila prvoinstančnímu správnímu orgánu podezření z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona o silničním provozu pro porušení § 18 odst. 4 téhož zákona; přestupek spočíval v tom, že dne 8. 5. 2015 ve 21:00:22 hodin v Plzni, na vozovce pozemní komunikace Plaské ulice, ve směru jízdy z centra města, nezjištěný řidič motorového vozidla tovární značky Volkswagen Passat CC, RZ ... překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o 33 km.h⁻¹, když uvedenému vozidlu byla automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích naměřena rychlost jízdy 83 km.h⁻¹ (při zvážení možné odchylky měřícího zařízení +/- 3 km.h⁻¹). K oznámení byla připojena fotodokumentace z místa přestupku zachycující vozidlo RZ ... a ověřovací list Českého metrologického institutu č. 8012-OL-70372-14 na silniční rychloměr.

Prvoinstanční správní orgán výzvou ze dne 26. 6. 2015 k uhrazení určené částky, doručenou žalobkyni do datové schránky téhož dne, v souladu s § 125h zákona o silničním provozu vyzval žalobkyni jakožto provozovatele předmětného vozidla k zaplacení peněžité částky ve výši 1 900 Kč, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení uvedené výzvy. Předmětnou písemností byla žalobkyně rovněž poučena ve smyslu § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, tedy o možnosti sdělit ve výše uvedené lhůtě údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku a že sdělení údajů o totožnosti řidiče vozidla se považuje za podání vysvětlení. Žalobkyně reagovala na výzvu zasláním faktury – daňového dokladu vystavené dne 5. 5. 2015, dle které žalobkyně jakožto dodavatel fakturuje společnosti

GLUSCO s. r. o. se sídlem Kladno 1, Ctiborova 407, částku 349 999 Kč, a to za vozidlo Volkswagen Passat CC, RZ ...

Prvoinstanční správní orgán nato předvolal společnosti GLUSCO s. r. o. k podání vysvětlení (předvolání ze dne 21. 9. 2015 na den 20. 10. 2015) k prověření popsaného přestupku. Předvolání bylo doručeno dne 21. 9. 2015. Nikdo oprávněný jednat za společnost GLUSCO s. r. o. se k podání vysvětlení nedostavil, ani se k věci nikterak nevyjádřil.

Prvoinstanční správní orgán následně odložil věc stran spáchání přestupku (záznam ze dne 16. 11. 2015) a příkazem ze dne 20. 11. 2015, čj. MMP/283463/15, uložil žalobkyni pokutu ve výši 2 500 Kč, a to podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu za současného využití § 125c odst. 4 písm. e) téhož zákona. Žalobkyně podala proti příkazu odpor datovaný dne 30. 11. 2015, když namítala, že správnímu orgánu sdělila, kdo je novým vlastníkem automobilu.

Následně prvoinstanční správní orgán zaslal žalobkyni, resp. její zástupkyni ve správním řízení oznámení o pokračování řízení o správním deliktu s tím, že dne 20. 1. 2016 budou mimo ústní jednání provedeny specifikované listinné důkazy. Žalobkyně, ač poučena o možnosti se dostavit, nebyla provedení důkazů přítomna. Následně byla vyrozuměna o právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Ve vyjádření ze dne 12. 2. 2016 žalobkyně, resp. její zástupkyně zopakovala, že správnímu orgánu sdělila, kdo je novým vlastníkem automobilu. Prvoinstanční správní orgán pak dne 2. 3. 2016 vydal pod čj. MMP/050988/16 rozhodnutí, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 2 500 Kč. Žalobkyně se proti tomuto rozhodnutí odvolala a Krajský úřad Plzeňského kraje rozhodnutím ze dne 25. 5. 2016, čj. DSH/4698/16, rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

Magistrát města Plzně se v pokračujícím řízení obrátil dne 3. 6. 2016 na Magistrát hl. m. Prahy (dále též „MHMP“) s žádostí o sdělení data podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla. V odpovědi na žádost se prvoinstančnímu správnímu orgánu dostalo informace, že žalobkyně byla vedena v evidenci MHMP jako provozovatel – vlastník motorového vozidla RZ ... od 7. 4. 2015 do 21. 5. 2015, kdy došlo k zápisu změny vlastníka vozidla. MHMP dále uvedl, že spisová dokumentace byla odeslána do Kladna z důvodů změny vlastníka vozidla.

Prvoinstanční správní orgán proto požádal Magistrát města Kladna o sdělení data podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla. Magistrát města Kladna poskytl Magistrátu města Plzně kopii Žádosti o zápis změn provozovatele/vlastníka.

Po dalším provedení listinných důkazů mimo ústní jednání (žalobkyně se k němu nedostavila) a poučení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim (ze strany žalobkyně nevyužito) přistoupil prvoinstanční správní orgán k vydání rozhodnutí (ze dne 21. 9. 2016, čj. MMP/223951/16), kterým byla žalobkyni znovu uložena pokuta ve výši 2 500 Kč. I proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala, avšak

tentokrát neúspěšně, neboť žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a prvoinstanční rozhodnutí potvrdil.

Správní orgány obou stupňů připomněly, že podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu se právnická nebo fyzická osoba dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem. Zároveň platí [§ 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu], že provozovatel vozidla za přestupek podle odstavce 1 neodpovídá, jestliže prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Správní orgány rovněž akcentovaly § 2 písm. b) zákona o silničním provozu, podle něhož provozovatel vozidla je vlastník nebo jiná osoba, která je jako provozovatel zapsána v registru silničních vozidel podle zvláštního právního předpisu nebo obdobné evidenci jiného státu.

Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, platí, že zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel provádí obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě převodu vlastnického práva na základě společné žádosti dosavadního a nového vlastníka silničního vozidla a nového provozovatele silničního vozidla, není-li totožný s dosavadním nebo novým vlastníkem

Podle § 8 odst. 2 téhož zákona, žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla nebo oznámení se podává do 10 pracovních dnů ode dne převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu [písm. a)], nebo přechodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu nebo nabytí právní moci rozhodnutí soudu v dědickém řízení [písm. b)].

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 2. 2018, čj. 2 As 222/2017-45, uvedl mj. toto: „[32] Novelou č. 239/2013 Sb. bylo změněno původní znění § 2 písm. b) zákona o silničním provozu, dle kterého provozovatel vozidla je vlastník vozidla nebo jiná fyzická nebo právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem. Dále byla provedena změna § 2 odst. 16 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, dle kterého provozovatelem silničního vozidla registrovaného v registru silničních vozidel České republiky se rozumí fyzická osoba s místem trvalého pobytu nebo s místem povoleného pobytu v České republice nebo právnická osoba se sídlem v České republice, která vlastním jménem provozuje silniční vozidlo a je současně vlastníkem silničního vozidla a nebo je vlastníkem silničního vozidla oprávněna k provozování silničního vozidla. Východiskem předchozí zákonné definice provozovatele v obou zákonech bylo, kdo skutečně provozuje vozidlo jako své vlastní nebo na základě jiného právního titulu (např. nájemní smlouva, leasingová smlouva). Oproti předchozí zákonné úpravě je nyní faktický stav zcela nerozhodný, nově je východiskem stav evidovaný, jestliže § 2 odst. 15 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích hovoří o zapsaném vlastníkově nebo zapsané jiné osobě a § 2 písm. b) zákona o silničním provozu o zapsání v registru.“.

(...)

[38] Zákon o silničním provozu sice uvádí, že provozovatelem vozidla je jeho vlastník nebo jiná v registru uvedená osoba provozovatele, nelze však přijmout závěr, že vozidlo má dva

provozovatele. Jednoho na základě vlastnického práva a druhého na základě jiného odvozeného práva. Spojka „nebo“ v § 2 písm. b) zákona o silničním provozu není uvedena ve významu slučujícím, nýbrž vylučujícím. Tedy že provozovatelem je vlastník nebo registrovaný provozovatel, nikoli oba dva. Takový výklad vylučuje nepřípustné diskreční oprávnění správního orgánu „vybírat“ deliktně odpovědnou osobu z dvojice subjektů – vlastník a registrovaný provozovatel.

[39] Ustanovení § 2 odst. 15 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích stanoví jednoznačně prioritu registrovaného provozovatele (viz. ...je...vlastník tohoto vozidla, není-li jako jeho provozovatel...zapsána jiná osoba). Je-li naplněna hypotéza registrovaného provozovatele odlišného od vlastníka, nelze pokračovat v aplikaci předchozí části ustanovení § 2 odst. 15 o vlastníkově vozidla. Provozovatelem vozidla je takto zapsaná osoba v registru vozidel, a pokud v registru vozidel není uveden provozovatel, je provozovatelem v širším slova smyslu zde uvedený vlastník vozidla. Pořadí deliktně odpovědných osob odpovídá vztahu daných osob k předmětu deliktu – k provozu vozidla. Pokud vlastník přenechal vozidlo registrovanému provozovateli, aby vozidlo užíval, jeho dispoziční oprávnění vozidlo užívat je natolik realizováno jinou osobou, že mu nelze klást k tíži, že neplní povinnosti stanovené v § 10 a § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu. Je-li vlastník zároveň registrovaným provozovatelem (takový duplicitní evidenční stav by však měl být v rozporu s § 4 odst. 2 písm. a) zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích), své právo vozidlo užívat také zcela realizuje, a proto je provozovatelem v širším slova smyslu.

(...)

[41] Dostane-li se jazykový výklad do rozporu s účelem normy (teleologickým výkladem), je nutno preferovat výklad teleologický. Na základě výše uvedených úvah soud dospěl k závěru, že provozovatelem ve smyslu zákona o silničním provozu je osoba, která je uvedena v registru vozidel jako vlastník. Je-li však registru vozidel uvedena jako provozovatel osoba odlišná od vlastníka, je provozovatelem v širším slova smyslu osoba takto uvedená v registru. Je tak dána priorita evidenčního stavu nad skutečným stavem vlastnického práva nebo jiného práva k vozidlu.“.

Správní orgány dospěly k závěru, že „listinné podklady (poskytnuté Magistrátem hl. m. Praha a Magistrátem města Kladna) spolu navzájem korespondují a shodně z nich vyplývá, že žádost o změnu vlastníka vozidla byla podána dne 21. 5. 2015, tedy až po uplynutí zákonné lhůty stanovené k tomuto úkonu, jež marně uplynula dnem 20. 5. 2015. Výše uvedené skutečnosti tedy prokazují, že společnost MAMA CAR a. s. (...) ve vztahu k převodu vozidla nesplnila svoji povinnost v zákonem stanovené lhůtě, jelikož převod vozidla nebyl uskutečněn právě ve lhůtě 10 pracovních dnů. [str. 6 prvoinstančního rozhodnutí] (...) Odvolatelka však byla s podáním žádosti v prodlení, tudíž přebrala na sebe riziko spojené se skutečností, že zůstala v registru vozidel zapsána jako vlastník a současně jako provozovatel vozidla. [str. 7 napadeného rozhodnutí]“.

Soud závěrům správních orgánů, ve světle uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu, přitakal, když v podrobnostech odkazuje na odůvodnění prvoinstančního i napadeného rozhodnutí. Ani druhá žalobní výtku tak nebyla shledána důvodnou.

[V] Celkový závěr a náklady řízení

Krajský soud v Plzni neshledal ani jeden ze žalobních bodů důvodným a žalobu ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V Plzni dne 18. dubna 2018

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost: K.